

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν 'Αθήναις και ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30
 ΑΓΓΕΛΙΑΙ: ἅπαξ ἢ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμορος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. —

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Οἱ ἐγγραφόμενοι νέοι συνδρομηταὶ εἰς τὸ *Μὴ Χάνεσαι* λαμβάνουσι, προσθέτοντες εἰς τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν μόνον 5 φράγκα.

Α' Ὅλην τὴν σειρὰν τῶν ἐπιφυλλίδων *Λυκογιάννη*, τιμωμένου ἐκάστου φύλλου παλαιοῦ ἀντὶ λ. 20 δρ. ν. 26.—

Β' Τὸ ὠραῖον μυθιστόρημα τοῦ *Κυρίου Ὑπουργοῦ*. » » 1.80

Γ' Τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα φύλλα τῶν *Κρητικῶν Γάμων*, ἐθνικοῦ μυθιστορήματος τοῦ *Ζαμπελιού*. » » 1.80

Δ' Τὸ *Γελοιογραφικὸν Ἡμερολόγιον* τοῦ *Μὴ Χάνεσαι* τοῦ 1882 ἐξεντυλθὲν πλὴν ὀλιγίστων ἀντιτύπων » » 2.

ἤτοι τὸ ὅλον φράγκα 31.60

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ὡς προανηγέθη χθὲς ὁ Κ. Ἱεροκλῆς, ὑποψήφιος βουλευτῆς Ἀττικῆς, συνεκάλεσε τοὺς ἐκλογεῖς ἐν δημοσίῳ συλλαλητηρίῳ ἐν τῇ Πλατεῖᾳ Συντάγματος περὶ τὴν 3ην καὶ ἡμίσειαν ὥρ. μ. μ. Οἱ συνεληθόντες δὲν ἦσαν οὔτε ὀλίγοι, οὔτε παρὰ πολλοί. Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν συνεληθόντων διεκρίνετο ἀθρόα σχεδὸν ἡ μακεδονικὴ νεολαία. Τῇ συγχαιρομένῳ σπεύσασαν μετὰ τόσου πόθου ν' ἀκροασθῆ ῥήτορα, προτιθέμενον νὰ ἀναπτύξῃ τὸ μακεδονικὸν ζήτημα.

Ὁ Κ. Ἱεροκλῆς ὡς ῥήτωρ βεβαίως δὲν διεκρίθη· ἀλλ' εἶνε τὸσφ δύσκολον τὸ ἐν ὑπαίθρῳ λαλεῖν καὶ, δυσκολώτερον τὸ πρῶτην φορὰν δημοσίᾳ λαλεῖν. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκεῖνοι οἵτινες μέλλουσι νὰ διακριθῶσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Οὐεστμίνστερ, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν μέλλουσι νὰ διακριθῶσι, γυμνάζονται εἰς τὴν ρητορικὴν ἀπὸ παιδιᾶ καὶ μαθητάς. Μαζὺ μὲ τὴν κολυμβητικὴν, τὴν πυγμαχίαν, τὸ *Κρίκετ* καὶ τὴν ἵππασίαν, οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἐτον διδάσκονται καὶ τὸ δημοσίᾳ αὐτοσχεδίως λαλεῖν. Ἄλλως τε δὲ, τὸν κ. Ἱεροκλῆν δὲν ὑποβοηθεῖ καὶ ἰσχυρὸν φωνητικὸν ὄργανον. Ὡς εἶπέ τις, ἔχει *φωνὴν σαλονίου*.

Ἄλλ' ἐὰν δὲν διεκρίθη ἐπὶ λαμπροῖς ἐξωτερικοῖς χαρί-

σμασι, διεκρίθη ὡς λαμπρὸς πολιτικὸς, ἀναπτύξας μετὰ θάρρους καὶ τόλμης καὶ κρίσεως πολλῆς καὶ εὐγλωττίας τὸ μέγα μακεδονικὸν ζήτημα.

Ἔστω ὁ λίγος του δὲν δημοσιεύομεν κατωτέρω, ἀπάντησις εἰς τὸ περιλήθητον ἄρθρον τῆς ἡμειωισήμου βιενναίας Ἐφημερίδος τῶν *Ξένων*.

ΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(ΕΙΔΙΚΟYΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὴν 28 Σεπτεμβρίου 1883.

I

Ἔργάζονται οἱ Βούλγαροι ἀνοίγοντες καὶ ἀνεγείροντες σχολεῖα καὶ ἀποστέλλοντες διδασκάλους καὶ πράκτορας καὶ εἰς τὰ μικρότερα τῶν χωρίων, ἐργάζονται οἱ Αὐστριακοὶ καὶ Ρουμάνοι διὰ τῶν προξένων των, ἐργάζονται οἱ Ρῶσοι κυρίως ἤδη ἐν Ἀθῶνι, ἐργάζονται οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Λουϊόλα καὶ οἱ Λαζαρισταὶ μοναχοὶ ποιοῦντες προσπλύτους διὰ τῶν Οὐνιτῶν ἐπισκόπων καὶ οἰκοδομοῦντες ἱεροσπουδαστήρια, ἐργάζονται οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ Ἀγγλοὶ Εὐαγγελικοὶ ἱεραπόστολοι καὶ λοιποὶ, ἐργάζονται δαπανῶντες ἅπαντες ἀδρὰ ποσά, μηχανορραφῶντες, ραδιουργοῦντες, κινῶντες γῆν καὶ θάλασσαν. Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες; Ἐργαζόμεθα; Ἐνεργοῦμεν; Ἐργαζόμεθα ἀλλὰ οὐχὶ ὡς δεῖ, ἐργαζόμεθα ὀπισθοδρομοῦντες καὶ χάνοντες καὶ οὐχὶ προσκτῶντες καὶ προχωροῦντες. Ἀλλὰ διατί ἡ τοιαύτη ὀπισθοδρόμησις; Τίνα τὰ αἰτία δι' ἃ ἡμεῖς οἱ ἔχοντες ὑπὲρ ἡμῶν παραδόσεις ἐν Μακεδονίᾳ, ἡμεῖς οἱ ἔχοντες τὰ αὐτὰ ἔθιμα, οἱ ὄντες τῆς αὐτῆς φυλῆς ἀποτυγχάνομεν, οἱ δὲ Αὐστριακοὶ Βούλγαροι καὶ λοιποὶ ἀλλόφυλοι προσηλυτιζοῦσι ἐν αὐτῇ τῇ καρδίᾳ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους; Τίνες οἱ λόγοι; Δύο οἱ κυριώτεροι. Ἡ ἐν παντὶ σχεδὸν ζητήματι ἀναφαινομένη φιλαυτία, φιλαρχία κοινωνιστικῆ, οὕτως εἶπειν τοῦ Ἕλληνος τάσις, ἡ ἀπολίγουσα πάντοτε εἰς ἐριδας καὶ μικροφιλοτιμίας, κόμματα καὶ πάθη, καὶ τὰ ὅλω; σχεδὸν ἀκατάλληλα ὄργανα ἡμῶν.

Περὶ ἀμφοτέρων τούτων ἱκανὰ ἐγράφησαν ἐν διαφόροις φύλλοις καὶ ἰδίως ἐν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τοῦ φιλότατου *Μὴ Χάνεσαι* τοῦ πλέον παντὸς ἄλλου φύλλου δεῖξαντος ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς κινδυνεύουσας ταλαίνης πατρίδος μας καὶ περιττὸν κρίνω νὰ ἐπαλαλάβω ταῦτα.

II

Περιδινούνται πρό τῶν ὀφθαλμῶν μου γυμνασιάρχαι μετὰ καθηγητῶν καὶ μαθητῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς περιφερομένων καὶ καφρνεύεις φοιτῶντων, ἐφορίαὶ διπλαῖ μετὰ ἀργούντων σχολείων, μητροπολίται, συνελεύσεις, ἐξαρχοί, ἀφ' ἐνός ἀφ' ἐτέρου προπαγαντεύται πάσης ἐθνικότητος καὶ θρησκείας, Βούλγαροι σχισματικοὶ μετὰ Οὐνιτῶν, Ἰησοῦται, Παπισταὶ μετὰ προεσταντῶν, Αὐστριακοὶ καὶ Ρουμάνοι, ἑκάτεροι τῶν ὁποίων καίτοι πρὸς ἴδιον σκοπὸν καὶ συμφέρον ἐργαζόμενοι, ἕνα ὅμως ἰδίως καταπολεμοῦσι τὸν Ἑλληνισμόν, αὐτὸν θεωροῦντες καὶ ἀναγνωρίζοντες τὸν μέγιστον ἀντίπαλον.

Παραβάλλων τίς ἐναντι τῶν δεξιωτάτων ἐνεργειῶν αὐτῶν τὰς τῶν ἡμετέρων, καὶ θεωρῶν παρὰ τὰ ἀργούντα ἐν μαρσμφ καὶ σαθροῖς κτιρίοις ἡμέτερα ἐκπαιδευτὰ κατὰ στήματα, τὰ ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ καὶ λαμπροῖς οἰκοδομήμασι τῶν ἀντιθέτων καὶ ἰδίως τῶν Βουλγάρων, τοὺς ἐντεταλμένους τὴν διαφύλαξιν τῶν τιμιωτέρων τοῦ ἔθνους συμπερόντων διαπληκτιζομένους, ἀπρακτοῦντας, ἢ καὶ ἀνοήτως ἐργαζομένους καὶ εἰς ἃ μὴ δεῖ καταδαπανῶντας τὰς ἐμπειπτευσμένους αὐτοῖς πολυτίμους τοῦ ἔθνους δυνάμεις καὶ παρ' αὐτοῦς τοὺς Βουλγάρους καὶ Ρουμάνους ἐργαζομένους ὡς λέοντας, τοὺς Αὐστριακοὺς ἐπὶ τὴν κάθοδον προετοιμαζομένους, τοὺς παπιστὰς καὶ προτεστάντας ἀνευδότης προσηλυτιζόντας καὶ πάντας τούτους εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καταλαμβάνεται ὑπὸ ἀπογοητεύσεως οὐδαμοῦ σχεδὸν βλέπων ἐλπίδα σωτηρίας τὸ πανταχοῦ ἐπιζητοῦν τοιαύτην βλέμμα του. Παῦσις καὶ μετὰθεσις εἰς καταλληλοτέραν ἐποχὴν τῶν ἐρίδων καὶ κομματικῶν, καὶ ἐνέργεια πάντων ἡμῶν ἡνωμένων συντόνος, ἰδοὺ τὸ κατ' ἐμὲ ἢ μόνῃ ἐλπίς μας κατὰ τοῦ προσεγγίζοντος καὶ ἐπαπειλούντος ἡμᾶς κινδύνου, ἀμφοτέρω ταῦτα ἡνωμένα παρέχουσι πολλὰς ἐλπίδας σωτηρίας. Ἐργασθῶμεν, ἐργασθῶμεν λοιπόν, ἀδελφοὶ Μακεδόνες συντόμως καὶ οὕτω μόνον ἐλπίσωμεν ὅτι ἡμέραν τινὰ θέλομεν ἶδει τὰ ἤδη ὄνειρα ἡμῶν περὶ Μακεδονίας πραγματοποιούμενα.

III

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης τετάρτης διατρίβουσιν ἐνταῦθα οἱ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς ἐξαρχοὶ ἀποσταλέντες ἵνα ἐπιφέρωσιν τὴν θεραπείαν εἰς τὴν λυπηρὰν κατάστασιν εἰς ἣν εὐρίσκειται ἡ ἡμέτερα κοινότης συμφιλιούντες ἀλλήλοις τὰ δισετῶτα μέρη, μητροπολίται Σερρῶν καὶ Δράμας κ. κ. Ναθαναὴλ καὶ Γερμανός.

Ἄς μοι ἐπιτραπῆ νὰ φρονῶ, κύριε συντάκτα, παρὰ τὰς ἀπαισιοδοξίας καὶ τὴν ἐν ἀμφιβολίᾳ τεθειμένην καὶ ὡς μὴ δυνατὴν θεωρουμένην ὑπὸ τῶν πολλῶν συνδιαλλαγῆν τῶν δύο μερίδων, ἃς μοι ἐπιτραπῆ, λέγω, νὰ φρονῶ καὶ ὤμεν εὐέλπιδες ὅτι τὰ ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ὄντα πράγματα ἐπὶ τὸ βέλτιον θέλουσι τραπῆ διὰ τῶν καταλλήλων ἐνεργειῶν τῶν ἐν λόγῳ ἐξάρχων ἀναλογιζομένων συγχρόνως ἀμφοτέρων τῶν μερίδων τὴν κρισιμότητα τῶν περιστάσεων καὶ ἂν βλέμμα μόνον ἀπλοῦν περὶ αὐτὰς ῥίψωσι καὶ ἰδῶσιν ὀφθαλμοφανῶς τὸ μέγεθος καὶ τὴν πληθὺν τῶν περιστοιχιζόντων τὴν Μακεδονίαν κινδύνων. Ἄς μετρήσωσι οἱ κύριοι οὗτοι τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ ἃς σκεφθῶσιν ἐπ' ὀλίγον τὴν ἣν ἀπέναντι τοῦ ἔθνους δλοκλήρου ἀναλαμβάνουσιν εὐθύνην περὶ ἔριδας προσωπικὰς καὶ μικροφιλοτιμίας καὶ περὶ φαῦλα ἐν γένει τυρβάζοντες καὶ μὴ ἀντεπεξερχόμενοι ὡς εἰς ἄληθεῖς Ἑλλήνας ἐμπρέπει κατὰ τῶν κατακλισάντων ἡμᾶς ἐχθρῶν ἃς προσβλέψωσι τὰς τῶν ἀντιπάλων ἐνεργείας καὶ βλέποντες τὰ πρὸ πολλοῦ ἀρξάμενα τῶν μαθημάτων τῶν Βουλγαρικῶν σχολεία, ἃς καλύψωσι ὑπ' αἰσχύνῃς τὰ πρόσωπα αὐτῶν βλέποντες τὴν κατά-

στασιν εἰς ἣν ὑπ' αὐτῶν ἤχθησαν τὰ ἡμέτερα καὶ ταῦτα ποιούντες ἃς τείνωσι χεῖρα συνδιαλλαγῆς καὶ συμφιλιώσεως ἀλλήλοις καὶ ἃς τρέξωσι ἡνωμένοι εἰς προὔπαντησιν τῶν ἐχθρῶν. Γένοιτο.

Μακεδόν.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ Κ. ΣΚΟΡΔΕΛΗ

Ἡ ἰδέα τοῦ κ. Βλ. Σκορδέλη, μετὰ πολλὴν σκέψιν καὶ βάσανον, μοῦ ἤρесе.

Ἔμεις τὴν ἀπεκαλέσατε **ὠραίαν**, ἐγὼ δ' ἀκανθώδη καὶ σχεδὸν δυσεφάρμοστον διότι :

α.) Ἀπαιτοῦνται ἄνθρωποι, ἄνθρωποι, μὲ θέλησιν ἄνθρωποι, καὶ τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν ὀλίγοι παρ' ἡμῖν.

β.) Χρήματα· καὶ

γ.) Θέλησις ἀπὸ μέρους τοῦ κάτω λαοῦ, τοῦ ποιμενικοῦ ἰδίως λαοῦ.

Παρὰ τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ τάξει, τῇ ἄλλως τε εὐφυεῖ, ἀπαντᾷ τις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ὀκνηρίαν, τὴν ἀφιλοκαλίαν καὶ ἄλλα ἐλαττώματα εἰς βαθμὸν ἀναισθησίας. Οἱ συμπατριῶταί μου πύσχουσιν ἀπὸ τεργουμαρίαν, διὰ τοῦτο καὶ κατέκτησαν τὴν Ἑλλάδα διὰ τῶν ἐμβαλωματάδων, προχωρησάντων ἤδη μέχρι Λαρίσσης καὶ θὰ φθάσωσι σὺν Θεῷ μέχρι Μετσόλου. Ἐξ ἄλλου, τὰ πέταλα, καὶ ἄλλα σιδηρικά διευθύνονται ἐκ Τριπόλεως εἰς τὰ πέρατα τῆς μικρᾶς μας Ἑλλάδος. Καὶ ἐνῷ ἡμεῖς πύσχομεν ἀπὸ πληθώραν τεχνιτῶν, εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἀποστρέφονται τὰς τέχνας. Στρατιωτικὸς τις μοι διηγείτο, ὅτι ἀπῆντησε ἑλληνικὰ χωρὶς ὧν οἱ κάτοικοι ἔζων βίον ἡμιάγριον, αἱ δὲ γυναῖκες ἡγνόουν τὰ οἰκιακὰ ἐργόχειρα· οἱ ἄνδρες μάλιστα, δασκίς ἐπιθυμῆσαι τὸ κρέας, ἀντὶ διὰ μιᾶς βολῆς νὰ φονεύσωσι δορκάδα, κρύπτονται ὑπὸ τὰ πυκνὰ χαμόκλαδα καὶ δι' ἐνός κλάδου **παληουριοῦ** συλλαμβάνουσιν ἀπὸ τῶν μαλλίων τὸ πρόβατον καὶ καταβροχθίζουσιν αὐτὸ μετὰ τῆς οἰκογενείας τῶν ἄνευ τύψεως τοῦ συνειδότος,

Πῶς λοιπὸν νὰ διαδώσῃ τις τέχνας εἰς τοιοῦτους ἀνθρώπους. Ἐὰν ὑπῆρχε καλῆτέρα συγκοινωνία, ἢ διάδοσις ἦτον εὐκολωτέρα.

Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ τινες τῶν ποιμένων μας κατασκευάζουσιν αὐτοδιδάκτως ἀξιόλογα πράγματα· ἐπειδὴ σταγόρες ὕδατος σὺν τῷ γρόφῳ πέτρας κοιλοῖνοι, καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχουσιν ὀλίγα πρόσωπα δυνάμενα νὰ συντελέσωσιν εἰς τοιοῦτον ἐκπολιτιστικὸν σκοπὸν· καὶ διὰ χίλια ἄλλα ἐπειδὴ, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ προτείνω καὶ γὰρ τὴν σύστασιν ἐταιρίας πρὸς διάδοσιν τῶν προχείρων τεχνῶν, ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους : Νὰ συνέλθωσιν ἄμέσως οἱ κκ. Γαβριηλίδης, Καμπούρογλους, Σκορδέλης, Φαλέζ καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐπικροτοῦσιν εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην. Νὰ συστήσωσιν ἐταιρίαν μετοχικὴν ἐξ ἑκατὸν δραχμῶν κατὰ μετοχὴν καταβληθισμένων ἐντός πενταετίας, καὶ ἃς οὐδέποτε θ' ἀπολέσωσιν ἃς εἶναι βέβαιον. Τότε θὰ συνδράμωσι καὶ ἄλλοι, καὶ δὲν θὰ λείψῃ ὁ κατὰ πάντα καλὸς καὶ ἀρμόδιος τμηματάρχης κ. Καζάκης νὰ συνεργασθῇ, θ' ἀνακαλύψωμεν δὲ πολλοὺς συνεργάτας καὶ θὰ ζετρουπώσωμεν τὸν ἑμμανῆ περὶ τὰ τοιαῦτα κ. Ἰω. Κοντᾶκην διδάκτορα τῆς νυμικῆς καὶ ἔπαρχον ὅτις θὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἰδέαν θαυμασιῶς.

Ὅλ' ἔχωμεν καὶ πολλοὺς συνδρομητὰς.

Ἐγὼ δ' ὑπόσχομαι ἡμῖν : νὰ μεριμνήσω δι' ὅλων μου τῶν ἀσθενῶν δυνάμεων καὶ ἰδίᾳ διὰ τῶν μελῶν καὶ ἀντιπροσώπων τοῦ Τεγατικῶν Συνδέσμου πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ σκο-